SOBOTA dnia 24. Kwietnia 1819. (Nro 162.)

Gazeta Codzienna Narodowa i Obca.

Prenumerata w Warszawie kosztuje na Kwartał Zł: 10. po Województwach z Pocztą na Kwartał Zł: 13

WIADOMOŚCI KRAJOWE.

Uwiadomienie.

W przyszły Poniedziałek to jest 26. Kwietnia r. b. ciągniona będzie na Salach Ratuszowych M. S. Warszawy Loterja Fantowa na Dochód Ubogich, złożona z 2,500 Losów z których połowa wygrywa rozmaite fanty, niektóre aż do 20. dukatów wartości dochodzące. Urządzenie jej toż samo jak i w zeszłych latach. Piękność fantów i wybor miejsca w którym ta Loterja ciągniona będzie, oraz dobrana Orkiestra przyjemniejszą nad przeszłe ją uczynią.

W małej liczbie pozostałych biletów Numerycznych, wchodowych i Krzesłowych, stosownie do przyjętych i już ogłoszonych przepisów, dostanie w Biurze Towarzystwa Dobroczynności w Salach Ratusza M. S. Warszawy na pierwszym piętrze od 9tej rano do 2gjej po południu.

Kommissja Najwyższa Examinacyjna.

Dla uzupełnienia Art. 58. postanowienia Xcia Namiestnika Króleskiego, z dnia 12. Listopada 1816. r. o Kommissjach Examinacyjnych, podaje do publicznej wiadomości, iż na dniu dzisiejszym złożył Examen, JP. Józef Jurowski, zastępca Inspektora Wydziałowego Dochodów Skarbu, w Województwie Płockiém, z wiadomości i nauk finansowych, na posadę Inspektora Wydziałowego Dochodów Skarbu. Świadectwo zdolności sprawowania z przyzwoitym dla kraju użytkiem, obowiązkow do wyż wzmiankowanego Urzędu przywiązanych, temuż udzielone i w liście usposobionych Kandydatów zamieszczonym został.

Działo się w Warszawie na Posiedzeniu dnia 19. Kwietnia 1819.

w Zastępstwie Ministra Prezydującego
Radca Stanu
(podpisano) Staszic.
Zieliński Sekr.

WIADOMOŚCI ZAGRANICZNE.

Hiszpanja.

z Madrytu dnia 18 Marca.

Jeden z dworzan, który miał sobie powierzony dozór nad pokojami zmarłej królowy, znalazł podobno w ukrytej szafce ważny jakiś rękopism, który bez wiedzy Króla, oddał jednemu z przyjaciół swoich: ten zaś odpisał go i za granicę wy-

stał. Rzecz ta wydała się wkrótce, a od tej chwili niewiadomo co się z obudwoma stało.

— Niedawno także aresztowany był tutaj jeden z znakomitych Anglików, ale wkrótce uwolnionym został; Gospodarz zaś który go do domu przyjął, wiedząc że tenże jest Wolnym Mularzem, skazany jest na trzechmiesięczne więzienie, nadto na 3 posty co tydzień i na zapłacenie 7,000. piastrów kary.

— Infant Hiszpański Francisco de Paula, zaslubić ma na dniu 15. Kwietnia Xiężniczkę Karolinę córkę Xiążęcia Kalabrji, w Neapolu.

Niemcy.

od brzegów Menu dnia 10. Kwietnia.

Sand, o którym Dzienniki Francuskie i Angielskie donoszą, iż dawno już umarł, żyje jeszcze; ale już nikogo nie wpuszczają do niego. Z szpitalu przeniesionym został do więzienia. Jest coraz słabszym; gorączka go nie opuszcza. Zgromadzeni Lekarze, osądzili, iż potrzeba nieszczęśliwemu Sandowi otworzyć piersi: ale on opiera się wszelkiej operacji. Sądy są w sporze, czyli go można do operacji przymusić? — Poseł Rossyjski przy Dworze Badeńskim P. Struve, przybył do Manhejmu i jest przytomnym Indagacji, która bardzo ma być ścisłą.

Sand, który ciągle jest spokojnym i wesołym, oświadczył: „iż dla tego cieszy się z postępku swego, ponieważ postanowiwszy zadać śmierć Panu Kotzebue, uprosił Boga, ażeby Mu w ten czas tylko czynu tego dokonać pozwolił, gdy się to Jemu (Wszechmocnemu) podobać będzie. Gdy zaś Kotzebue padł już pod jego ciosem, sądzi więc, iż spełnił przyjemne Bogu dzieło."

W Jenie również przedsięwzięte zostało w tej okoliczności śledztwo pod prezydencją Prezesa Najwyższego Sądu appellacyjnego.

Pod dniem 3. Kwietnia donoszą z Manhejmu, iż mocną straż dodano Sandowi. Chociaż najsurowsze wydano rozkazy, aby nikt do niego nie był wpuszczonym, potrafił się przecież pewien Pan przedrzeć: miał długie do Sanda kazanie i żądał od niego surowo objaśnienia: „Czyli popełniony przez niego czyn, nie jest skutkiem spisku?" Sand dał mu poznać, iż rany jego nie pozwalają mu mówić, i dla tego żądał papieru i pióra. Podano mu go natychmiast. Zaledwo kilka słów z trudnością napisał, wyrwał mu papier porywczy napastnik i przeczytał: „Proszę mi podnieść nieco głowę."

Tygodnik Frejburski zawiera doniesienie: iż dziesięciu było takich Młodzieńców, którzy przedsięwzięli zadać śmierć Panu Kotzebue: los padł na Sanda. Do Weinberg, jak się teraz pokazuje, przybył z nim pewien młodzieniec, na którego wcale nie zważano, a który wkrótce zniknął.

Jedna z Gazet czyni uwagę, iż godną zastanowienia jest rzeczą, (chociaż się to przypadkiem tylko stało) że w tym samym dniu i w tej samej nawet godzinie, kiedy Kotzebue zamordowanym został, zawalił się także stary mur przy Teatrze Berlińskim i t. d.

— Radzca Stanu Rossyjski Stourdza, który jak wiadomo pisał także przeciw Akademiom Niemieckim, niewie podobno teraz gdzie się ma udać. (podług innych wiadomości, wyjeżdża do Wiednia.) Wielu Pisarzy, którzy według zdania powszechnego, mają być Korrespondentami Dworów Zagranicznych, otrzymali podobne z rozmajtych stron bezimienne ostrzeżenia, ażeby się poprawili i niebyli nad al

zdrajcami ojczyzny Niemców: w przeciwnym przypadku spotkać ich może nieszczęście, które sami sobie przypisać będą musieli. Pisma takowe, zaczynają się od tych słów: „Bóg jest wsparciem Naszym!" „Vivat Teutonia!"

— Na posiedzeniu Sejmu Bawarskiego dnia 3. Kwietnia, odczytał Minister Sprawiedliwości Dekret Króleski, przedłużający posiedzenia Sejmowe do dnia 15. Maja.

Deputowany Häcker, uczynił ważny wniosek na ostatniém posiedzeniu Izby Deputowanych, w okoliczności oświecenia publicznego i wychowania młodzieży. „Mocno — rzekł — narzeka Naród na zaniedbanie wychowania młodzieży; coraz bardziej stygnie u nas chęć do stanu Nauczycielskiego; wkrótce trudno będzie znaleść biegłych Nauczycieli, a Rząd będzie w potrzebie powierzania Katedr niezdatnym i niegodnym tak zacnego powołania. Nauczyciele sami narzekają już otwarcie na zepsucie obyczajów i brak posłuszeństwa ze strony uczniów. Po wszystkich obcych Państwach, zatrudniają się usilnie Rządy Instytutami naukowemi; im poświęcają największą część starań swoich; a u nas najważniejszy ten przedmiot, stanowi uboczną tylko gałęź Administracji Ministerstwa Spraw Wewnętrznych tyle rozlicznemi interesami zatrudnionego; w Radzie Stanu nawet przedmiot oświecenia publicznego, nie ma właściwej sobie Sekcji. Śmiało i głosem większej części Narodu, powiedzieć mogę, że gdy inne ustanowienia nasze, Bawarję wyższą nad inne Narody Niemieckie czynią, zaniedbanie oświecenia publicznego, coraz bardziej poniża ją w porównaniu z innemi Narodami. Już od niejakiego czasu, powołują obce Rządy większą część najzdatniejszych Professorów Uniwersytetów naszych, na Akademije zagraniczne, a nasz Rząd nie uczynił żadnego jeszcze kroku w celu zatrzymania takich ludzi. Dwojako wypadek ten uważanym być może, ale pod żadnym względem nieprzynosi Rządowi naszemu zaszczytu. Albo jest dowodem, że nauki i uczeni, nie są już w Bawarji poważanemi; albo też, że Bawarja niechce mieć uczonych po Uniwersytetach, ale owszem ciemnotę, mierność i powierzchowność w umiejętnościach, zaprowadzić u siebie ma zamiar. Jest stronnictwo, są Pisarze tacy, co usiłują ostatnie zdanie w umysły Bawarczyków wpoić. Powodowany zatym będąc temi boleśnemi uwagami; pewny oraz że cały Naród zgodzi się ze mną, czynię wniosek następujący: Aby Izba drogą przez Konstytucję wskazaną zaniosła do N. Pana pokorną prośbę, iżby na najbliższe Zgromadzenie Stanów, rozkazać raczył Mężom biegłym, wygotować dokładny projekt do Urządzenia oświecenia publicznego i wychowania młodzieży, któryby przez Sejm zamienionym być mógł w stałe prawodawstwo Naukowe dla Bawarji. i t. d."

Wielu Deputowanych, mówiło w tym samym przedmiocie. Między innemi Pan Behr dodał: „że jeżeli brak funduszów, zniewala Rząd do zaniedbania tak ważnego przedmiotu; niech raczej kilka pułków wojska oddali, a siły umysłowe Narodu pomnoży."

Również śmiało mówił P. Stephani. „Cała czynność Rządu naszego (słowa Mówcy) około oświecenia publicznego, zasadza się na pisaniu. 5,000. Rapportów odbiera w tym przedmiocie Administracja Szkolna w Stolicy; ja sam w jednym roku 3,000. takich rapportów własnoręcznie napisać byłem przymuszony. Lepiejby było, ażeby ze Stolicy, choćby też ustne urządzenia wychodziły. Zaledwo dziesiąta część Nauczycieli jest zdatnych do tego ważnego powołania i t. d."

— Kilka Gmin, podało także Izbie De-

putowanych prośbę, o zniesienie poddaństwa (Leibeigenschaft).

— Gazeta Arauska donosi o krwawej walce, jaką niedawno żołnierze Francuscy z Bawarczykami w okolicy Weisenburg stoczyli. O sto kroków z tej strony Weisenburga stoi pierwsza straż Bawarska. W bliskości znajduje się dom gościnny, do którego schodzą się zwykle na zabawę żołnierze francuzcy z osady Weissenburgskiej (Juralegion). Przed kilką dniami zeszło się dwóch francuskich Grenadjerów z kilkunastu żołnierzami Bawarskiemi i zostali przez ostatnich pokrzywdzonemi. Poszli więc po pomoc do kolegów swoich, którzy natychmiast zgromadzili się i mocno wybili Bawarczyków. Podobno jest nawet wielu ciężko rannych.

— W. Poseł Perski otrzymał w Paryżu Depesze od Monarchy swego, w których tenże oznajmia mu, iż Fatih-Chan Brat Króla Afganów, ze szczętem przez wojska Perskie pobitym został. Armja jego składająca się z 30,000. ludzi, po części wyrzniętą a po części wziętą jest w niewolę. Wszystkie bagaże, artyllerja i t. d. dostały się w ręce Persów. Sam Fatich Chan raniony, zaledwie z życiem uciec potrafił. — Machmud-Chan Król tego Państwa dowiedziawszy się o nieszczęściu brata, wysłał do Szaha z kosztownemi darami Deputacją złożoną z dostojnych osób, na której czelę był Arcykapłan. Deputacja usprawiedliwiając Króla swego, oświadczyła Szahowi, iż przedsięwzięcie Brata, nie stało się bynajmniej z jego wiedzą: „My więc (tak mówi Szah) oświadczyliśmy: że ponieważ Fatih-Chan samowolnie takiego występku dopuścił się, wypada więc aby związany jako niewolnik, przystawiony był do dworu Naszego, tego Siedliska Sprawiedliwości, w celu, iżby tu osądzonym i przykładnie ukaranym został, tak iżby posłużył za przykład dla tych, którzyby naśladować go chcieli: jeźli to nienastąpi, pójdziemy przeciw niemu z wojskiem naszym tak strasznym jak Sąd Ostateczny, i przetniemy nić panowania jego. . . . Dowiedziawszy się nadto, iż Belim-Chan napadł na Okolicę Tekie, wysłaliśmy przeciw niemu 40,000 Jazdy, która rozpędziła wojska jego, i z znacznym łupem powróciła.

„Pisano w Meidan Miesiąca Chewal 1233. roku."

ŁOTERJA LICZBOWA.

Ciągnienie 393. dnia 23 Kwietnia.

45 58 28 89 78

TEATR NARODOWY.

Jutro po drugi raz daną będzie: Tragedja Templarjusze.

DOSTRZEŻENIA METEOROLOGICZNE czynione w Warszawie przez **Ant: MAGIER**

Dnia	Termometr		Barometr			Wiatr	Stan Nieba	Wysokość wody na Wisle.	
po południ:	ciepła	zimna	cale	linje	10częś: li:			łokcie	cale
21 Kwietn:	12		27	7	6	Połnocno-zachodni	Deszcz.		
22 Kwietn:	17		27	5	7	Południo-Zachodni.	Słońce pobiega		

Wydawcy odpowiedzialni. Hrabia Kicinski. Morawski